Na de dood van Jan van IJken in 1945 werd het bedrijf overgenomen door zijn 3 zoons: Cornelis, Willem en Jacob van IJKen.
Rond 1948 werd de Vrouwe Hendrina I verkocht.
In 1954 werd de Cornelia Johanna II verkocht, die altijd de beurtvaart op Amsterdam had verzorgd. De firma Van IJken ging nu alleen verder met vrachtvervoer per auto.

In 1952 verkocht Jacob Frantsen zijn schip "De Albatros". Het schip was altijd gebruikt voor de turfhandel. De vader van Jacob was Otto Frantsen. Hij liet het schip rond 1900 bouwen. Het woog 82 ton en was 19 meter 80 lang. De tjalk was precies naar de afmetingen van de Eemnesser Sluis gebouwd. (Zie HKE-blad jrg. 14, nr 4, dec. 1992, de familie Frantsen.)
De laatste knecht van Jacob Frantsen was Hendrik Kuiper. In 1953 stopte men met de turfhandel.

In datzelfde jaar 1953 besloot men ook om de Eemnesser sluis dicht te maken, waardoor scheepvaart naar Eemnes onmogelijk werd.
Hiermede kwam een eind aan de Eemnesser scheepvaarthistorie.

In dit kwartaalboekje willen we de schijnwerpers speciaal richten op Eemnesser schippersfamilies.

Schippersfamilies in Eemnes

Tijdens het onderzoek dat we gedaan hebben naar de Eemnesser schippersfamilies zijn een aantal zaken opgevallen.

Allereerst komt duidelijk naar voren dat er met name in de 19e eeuw geregeld onderling

getrouwd werd tussen schippersfamilies. Ook werd het beroep van schipper vaak overgedragen van vader op zoon.

Vervolgens kan men spreken van verschillende soorten schippers. Vanuit Eemnes was er eeuwenlang een beurtvaart op Amsterdam en op Amersfoort. Deze beurtvaart was altijd in handen van bepaalde families: Heek, Van de Kuinder, De Rooij, Meijer en op het laatst Van IJken.
Daarnaast waren er de mensen die een schip hadden om daarmee handel te drijven. Ze werden van beroep vaak kooplieden genoemd. Een goed voorbeeld in Eemnes is in de 19e eeuw de familie Van Aken. Zowel de beurtschippers als de handelaars hadden vaak een winkel aan huis waar moeder de vrouw dan meestal de nering leidde. Het is bekend, dat veel van deze mensen woning en winkel in de Eemnesser Kerkstraat hadden.
Dan waren er in de 19e en 20e eeuw ook turfschippers. Zij vaarden van Eemnes naar de kop van Overijssel om daar turf te halen. Met name de families Kuiper en Frantsen hebben op dat gebied hun sporen verdiend.
Dan waren er ook nog de vrije schippers die van alles vervoerden en geregeld in de Eemnesser haven lagen. Ze schijnen daar vaste plaatsen gehad te hebben. Een goed voorbeeld daarvan is Jan Huisman.

Bijzonder vaak kwamen we bij ons onderzoek de plaatsen Zwartsluis en Wanneperveen tegen. Deze plaatsen liggen dicht bij elkaar in de kop van Overijssel. Zwartsluis schijnt de plaats geweest te zijn waar de overslag plaats vond van alle vervoer over water naar het noorden. Een centrale plaats dus als het gaat om de scheepvaartverbindingen in Nederland. Iets noordelijker ligt Kuinre. Hoogstwaarschijnlijk is dat de bakermat van Hendrik

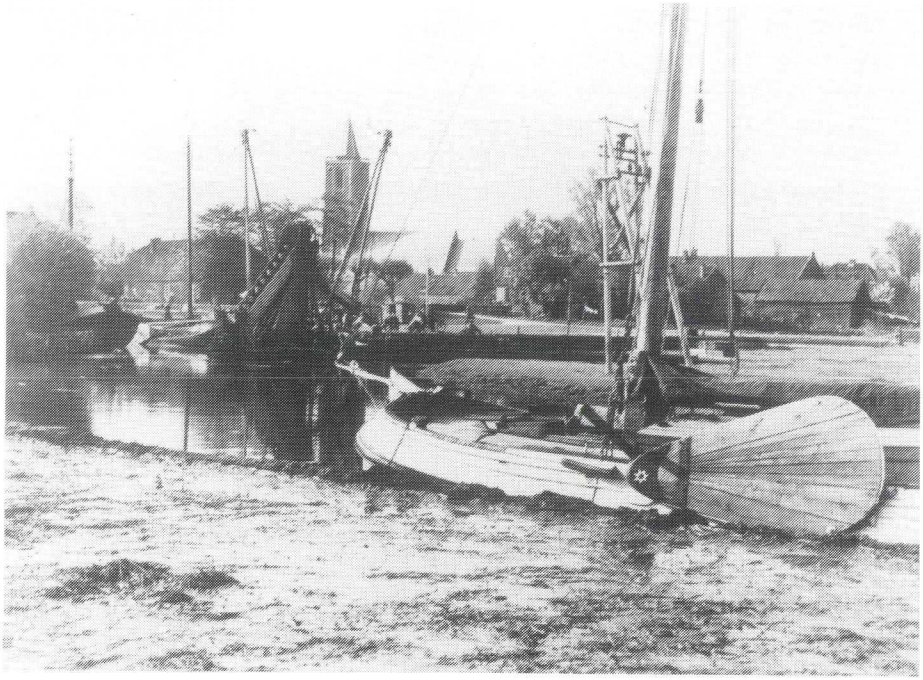

Overzicht Eemnesser haven ± 1950.

Wibis v.d. Kuinder die rond 1730 naar Eemnes kwam? Vaarde hij misschien ook al?
Later kwamen de familie Frantsen uit Zwartsluis en de familie Kuiper uit Wanneperveen naar Eemnes. Vanaf 1863 vinden we de familie Van IJken in Eemnes, die oorspronkelijk ook weer afkomstig is uit Zwartsluis.
Eén van de laatste Eemnesser schippers liet zien, dat er ook in de 20e eeuw nog banden waren met Zwartsluis. Hendrik Kuiper (1896-1974) trouwde in 1930 met Jantje Vos uit Zwartsluis.

Nadat Jacob Frantsen in 1984 als laatste schipper van Eemnes gestorven was, werd het boek van die Eemnesser schippers gesloten.

Enkele van de schippersfamilies zullen we nu speciaal behandelen.

De schippersfamilie Kuiper

Vanaf 1849 woonde in Eemnes die schippersfamilie Kuiper. Dat wil zeggen: ze stonden hier geregistreerd maar meestal woonden ze op hun boot en waren onderweg met hun boot.

De Eemnesser stamvader was:

I **Hendrik Kuiper**
geboren Wanneperveen 14-09-1817
overleden Eemnes 10-02-1892
trouwt Eemnes 18-11-1849
Hendrina van de Kuinder
geboren Eemnes 19-03-1823
overleden Eemnes 06-03-1892

Hendrik Kuiper was een zoon van Jan Alberts Kuiper en Geertruid Frantsen. Geertruid kwam uit Zwartsluis en de familie Kuiper uit het nabijgelegen Wanneperveen. Een oom van Hendrik was Egbert Frantsen; hij was getrouwd met Beatrix v.d. Kuinder uit Eemnes, een tante van Hendrina. De Eemnesser schippersfamilie Van de Kuinder had kennelijk goede contacten met de schippers in Zwartsluis en omgeving. Als hij niet vaarde, woonde Hendrik Kuiper in het huis van zijn schoonouders Hendrik v.d. Kuinder en Gerritje de Boer op Kerkstraat 2. Zijn vrouw dreef daar een winkel. Volgens de overlevering zou Hendrik voornamelijk turf gevaren hebben van de kop van Overijssel naar Eemnes. Zijn schip heette de "Vrouwe Hendrina".

Uit het huwelijk van Hendrik Kuiper en Hendrina v.d. Kuinder zijn zeven kinderen gebo-

ren: 3 dochters en 4 zoons. Twee dochters zijn jong gestorven. Dochter Gerritje (1852-1928) trouwde met Jan Gosen Dop.
De vier zoons waren:

II.1 **Jan Albert Kuiper**
geboren Eemnes 13-04-1850
overleden Eemnes 26-07-1924
trouwt Eemnes 25-04-1879
Willemijntje Harskamp
geboren Baarn 28-08-1853
overleden Eemnes 18-09-1925

Jan Albert werd evenals zijn vader turfschipper. Ook hij vaarde geregeld op en neer naar de kop van Overijssel. Daar werden bolle turven gehaald. Zijn kleinzoon met dezelfde naam (getrouwd met C. Dop) heeft nog gezien, dat in een luik van de boerderij bij de Sluis de naam van zijn grootvader gekrast stond. Daarachter werd door middel van kruisjes aangegeven hoeveel verteringen er nog betaald moesten worden.
Na zijn huwelijk woonde Jan Albert met zijn gezin korte tijd in Baarn. De 4e dochter

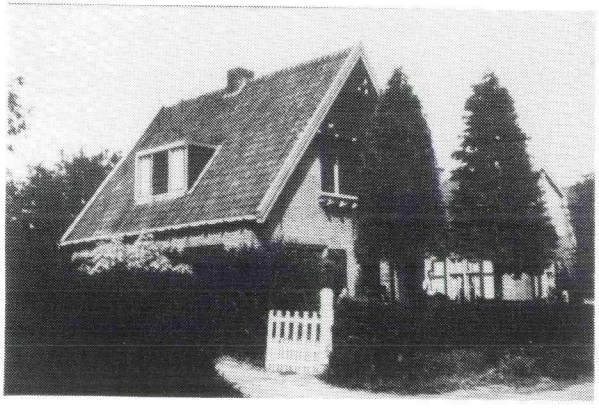

Laarderweg 120, woning van de familie Kuiper. Foto uit de dertiger jaren.

genaamd Gerritje werd op 13 januari 1887 in Zwartsluis geboren. Daaruit kun je opmaken dat vrouw en kinderen kennelijk meegingen op de vaart. Vanaf 1882 staat het gezin in Eemnes geregistreerd. Rond 1890 wordt Kerkstraat 22 de thuisbasis. Jan Albert blijft er wonen tot zijn dood in 1924.

Uit het huwelijk van Jan Albert en Willemijntje Harskamp zijn zeven kinderen geboren: 5 dochters en 2 zoons, waarvan er 4 volwassen geworden zijn:

- **Hendrina** geboren 1880
- **Cornelia** geboren 1883
  getrouwd met Hendriks Jongerden
- **Luchresia** geboren 1890
  getrouwd met Jan Morren
- **Hendrik** geboren 1893 overleden 1963
  getrouwd met Petronella Verschoof

Deze zoon Hendrik werd geen schipper maar schilder. Het is niet bekend wanneer vader Jan Albert is gestopt met varen; het schijnt zijn levenswerk geweest te zijn. Zijn enige zoon Hendrik had echter geen enkele interesse in het varen. Deze zoon Hendrik had weer een zoon Jan Albert, die getrouwd is met C. Dop. (Streefoordlaan 17.)

Een tweede zoon van Hendrik Kuiper en Hendrina van de Kuinder was:

II.2 **Albert Kuiper**
geboren Eemnes 24-09-1858
overleden Eemnes 27-06-1947
trouwt Eemnes 08-07-1881
Sophia Meernik
geboren Eemnes 19-06-1861
overleden Eemnes 11-02-1931

Ook Albert kon het niet nalaten om in de voetstappen van zijn vader verder te gaan. Dat betekende dat ook hij turfschipper werd.

Jan Albert Kuiper (1850-1924) schipper uit Eemnes en zijn vrouw Willemijntje Harskamp (1853-1925).

Hij kon zich een eigen boot aanschaffen en deze werd "Sophia" genoemd. Deze boot was echter te groot om door de sluis te kunnen en daarom bleef het vaartuig altijd in de Eem liggen onder Baarn.

Uit het huwelijk van Albert en Sophia zijn twee kinderen geboren: een jong gestorven dochter Janna en een zoon Hendrik. Deze Hendrik vaarde in zijn jongere jaren samen met zijn vader. Waarschijnlijk tussen 1920 en 1930 zijn ze gestopt met varen. Vader en zoon en familie vestigen zich dan in Eemnes op het adres Laarderweg 120. Albert bleef daar inwonen bij zijn zoon:

Gerritje Kuiper (1852-1928) getrouwd met Jan Gosen Dop.

- **Hendrik Kuiper**
  geboren Eemnes 26-08-1881
  overleden Eemnes 30-10-1959
  trouwt
  Gerritje Willemina Heistra
  geboren Leersum 29-06-1893
  overleden Eemnes 28-01-1959

Na zijn periode als schippersknecht begon Hendrik een brandstoffenhandel. Hij schafte zich een paard en wagen aan waarmee hij kolen en olie naar de klanten bracht. Het trouwe paard Jet heeft hiervoor tot ongeveer 1946 dienst gedaan. Daarna kwam er een bakfiets bij. In de veertiger jaren ging men over op een Fordje.

Hendrik en Gerritje hadden twee zoons: Albert

(geboren 1918) en Tjeerd Kuiper (1919-1992). Tjeerd trouwde in 1947 met Evertje Johanna Bos. Hij nam de brandstoffenhandel van zijn vader over. Na diens dood in 1959 ging hij met zijn gezin ook wonen op Laarderweg 120. In 1960 krijgt Tjeerd toestemming om bij zijn huis een petroleuminstallatie op te richten en een opslagplaats van butaan-en propaancylinders te realiseren. Als Eemnes overgaat van Butagas op aardgas ondervindt Tjeerd duidelijk achteruitgang van zijn omzet. Ook worden er steeds meer eisen gesteld aan het bedrijf. In 1975 moet het bedrijf op Laarderweg 120 gesloten worden. Er is niet meteen een nieuw onderdak binnen de gemeente Eemnes. Drie jaar lang zwerft het bedrijf rond. Maar vanaf 1978 heeft Tjeerd Kuiper een mooi bedrijf en een nieuw huis op het adres Noordersingel 20. Zijn zoons nemen het bedrijf over dat nu gevestigd is op Vlierberg 5.

Een derde zoon van Hendrik Kuiper en Hendrina van de Kuinder was:

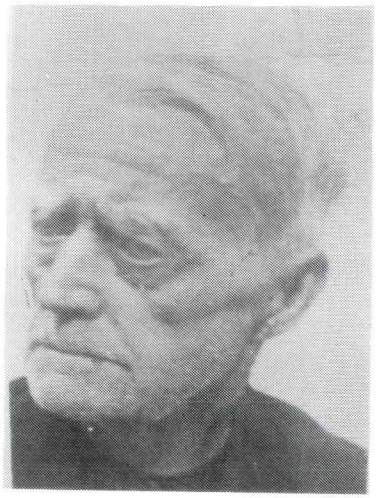

Albert Kuiper (1858-1947) schipper.

Schipper Hendrik Kuiper (1857-1932) en zijn vrouw Gerritje Ruizendaal (1863-±1935) voor hun schip. Deze foto is gemaakt ± 1900.

II.3 **Hendrik Kuiper**
geboren Eemnes 19-03-1857
overleden Eemnes 09-10-1932
trouwt Eemnes 08-10-1886
Gerritje Ruizendaal
geboren Eemnes 06-12-1863
overleden
dochter van Cornelis Ruizendaal en Grietje van Rijn.
Ook deze Hendrik werd schipper. Ook hij vaar-

de steeds naar de kop van Overijssel om turf te halen.
Uit gegevens van de Burgerlijke Stand valt af te leiden, dat Hendrik en zijn vrouw Gerritje Ruizendaal en hun gezin op de boot leefden. Uit dit huwelijk zijn in totaal tien kinderen geboren. Het is tragisch als je moet constateren dat maar twee van de tien kinderen volwassen zijn geworden. De acht anderen stierven binnen hun eerste levensjaar. De kinderen zijn wel allemaal in Eemnes geboren tussen 1887 en 1903. Als baby gingen ze dan vaak al heel snel na de geboorte mee aan boord. Zoon Cornelis overleed op 27 juli 1890 in Zwartsluis, 3 maanden oud.
Zoon Hendrik stierf in het Overijsselse Hasselt op 19 september 1893, 4 maanden oud.

Het schip van Hendrik Kuiper (1857-1932) in de Eemnesser haven. Het schip heette "Vertrouwen". Bij de overstroming van 1916 wilde men dit schip plaatsen in het gat dat achter aan de Meentweg in de dijk was ontstaan.

Hendrik Kuiper (1881-1959) eerst schippersknecht later brandstoffenhandelaar op Laarderweg 120. Foto uit 1940.

&

Gerritje Willemina Heistra (1893-1959) gehuwd met Hendrik Kuiper Laarderweg 120. Foto uit 1940

Opnieuw een zoon Cornelis stierf in Oldelamer (gemeente Weststellingwerf) op 27 mei 1903, één maand oud.

Volgens de familieverhalen heeft Hendrik met zijn gezin ook eens met de boot zes weken vastgevroren gezeten bij De Lemmer. Het was toen een groot probleem om aan eten te komen.

In het jaar 1916 kwam de boot van Hendrik Kuiper op een bijzondere manier in het nieuws. In de nacht van 14 op 15 januari 1916 brak de dijk aan het eind van de Meentweg in Eemnes door. Die dijk hield toen nog het zeewater van de Zuiderzee tegen. Men wilde het gat in de dijk zo snel mogelijk opvullen. Burgemeester Rutgers Van Rozenburg en de gemeenteraad besloten om het schip van Hen-

drik Kuiper te vorderen. De schuit heette "Vertrouwen", was 23 meter lang, had een diepgang van 1½ meter en had een laadvermogen van ongeveer 6 ton. Dit schip wilde men in het door het zeewater in de Veendijk geslagen gat laten zinken.
Met de gemeente Eemnes was overeengekomen, dat aan Hendrik Kuiper een vergoeding van ƒ 4.000,-- zou worden uitbetaald, ook wanneer het schip zou lek stoten op de zich onder water bevindende obstakels. Gijs van IJken, beurtschipper op Amsterdam, die over het eerste motorschip op de Eem, de "Hendrina I", beschikte, werd bereid gevonden het schip van Kuiper naar de Meentdijk te slepen.

Bij de Veendijk aangekomen, wat het ruim twee meter hoge water zo ver gezakt (in verband met dijkdoorbraak bij Baarn), dat het niet meer mogelijk was om het zeilschip van Kuiper over de Meentdijk heen buitengaats naar de bres in de Veendijk te brengen.
Onverrichterzake moesten Gijs van IJken en zijn mannen waarbij ook de schilder Mauve aanwezig was, naar de Eemnesser vaart terugkeren. Onbeschadigd kwamen de boten weer in de haven. Aan Hendrik Kuiper werd later 10% schadeloosstelling toegekend.

Zoals gezegd zijn twee kinderen van Hendrik Kuiper en Gerritje Ruizendaal volwassen geworden:
1 **Hendrina** (Heintje)
geboren Eemnes 07-02-1887
overleden Eemnes 16-12-1956
ze trouwde in 1915 met Jan Schaap.
Hij was geboren in Huizen en werd zeeman op de grote vaart. Hij ging werken bij de KNSM. Als vertegenwoordiger van die KNSM werd hij in 1943 uitgekozen om als één van de peters aanwezig te zijn bij de doop van Prinses Margriet in Canada.

Foto genomen van de KNSM genomen in 1943 na de doop van Prinses Margriet, hier poserend samen met Prinses Juliana. Staande 3e van rechts is Jan Schaap getrouwd met Heintje Kuiper (1887-1956) uit Eemnes . Jan Schaap werkte bij de KNSM en was één van de peters van Prinses Margriet. Prinses Juliana plaatste eigenhandig haar handtekening op de foto.

HKE- 165

Hendrik Kuiper (1881-1959) met zakken kolen op zijn wagen. Daarvoor loopt het paard Jet.

«

Tjeerd Kuiper (1919-1992) brengt kolen weg met de transportfiets. Hij rijdt op de Eemnesserweg in Laren. Foto uit de veertiger jaren.

»

In de veertiger jaren overkwam hem een tragisch ongeval. Toen zijn schip in Calcutta in India lag, is hij in het ruim gevallen. Men heeft nooit meer iets van hem gehoord! Het huwelijk was kinderloos en Heintje woonde haar laatste jaren bij haar broer in Eemnes (Kerkstraat 2a).
Die broer van Heintje Kuiper was:

2 **Hendrik Kuiper**
geboren Eemnes 12-12-1896
overleden Eemnes 13-01-1974
trouwt Zwartsluis 04-04-1930
Jantje Vos
geboren Zwartsluis 12-11-1901
overleden 20-11-1980

Hendrik groeide op aan boord van het schip van zijn vader. Hij nam die schuit- een tjalk- later ook over. Jarenlang had hij Piet Troost als knecht aan boord. Hij voer al bij zijn vader. Piet kwam uit Amsterdam en had geen familie. Hij is altijd bij de familie Kuiper in huis gebleven, ook toen er niet meer gevaren werd.

Evenals vele schippersgeneraties vóór hem, kwam Hendrik geregeld in Zwartsluis. Daar leerde hij ook Jantje Vos, zijn latere vrouw kennen. Toen er een keer feest was in Zwartsluis zei hij tegen Jantje: "je moet de suikerpot maar leeggooien, dan kun je suiker kopen en dan kunnen wij elkaar mooi ontmoeten bij de kalkovens".

Volgens de familieverhalen is Hendrik in 1933 gestopt als zelfstandig schipper. Zijn schuit bleef in de Eem liggen bij de Ocrietfabriek. Bij die fabriek was hij samen met Piet Troost nog jarenlang bewaker. In die tijd was hij knecht bij Van IJken. Hij voer mee op de "Hendrina I" die de beurtvaart op Amsterdam verzorgde. Daarna heeft Hendrik Kuiper ook

SCHIPPERS FAMILIES IN EEMNES

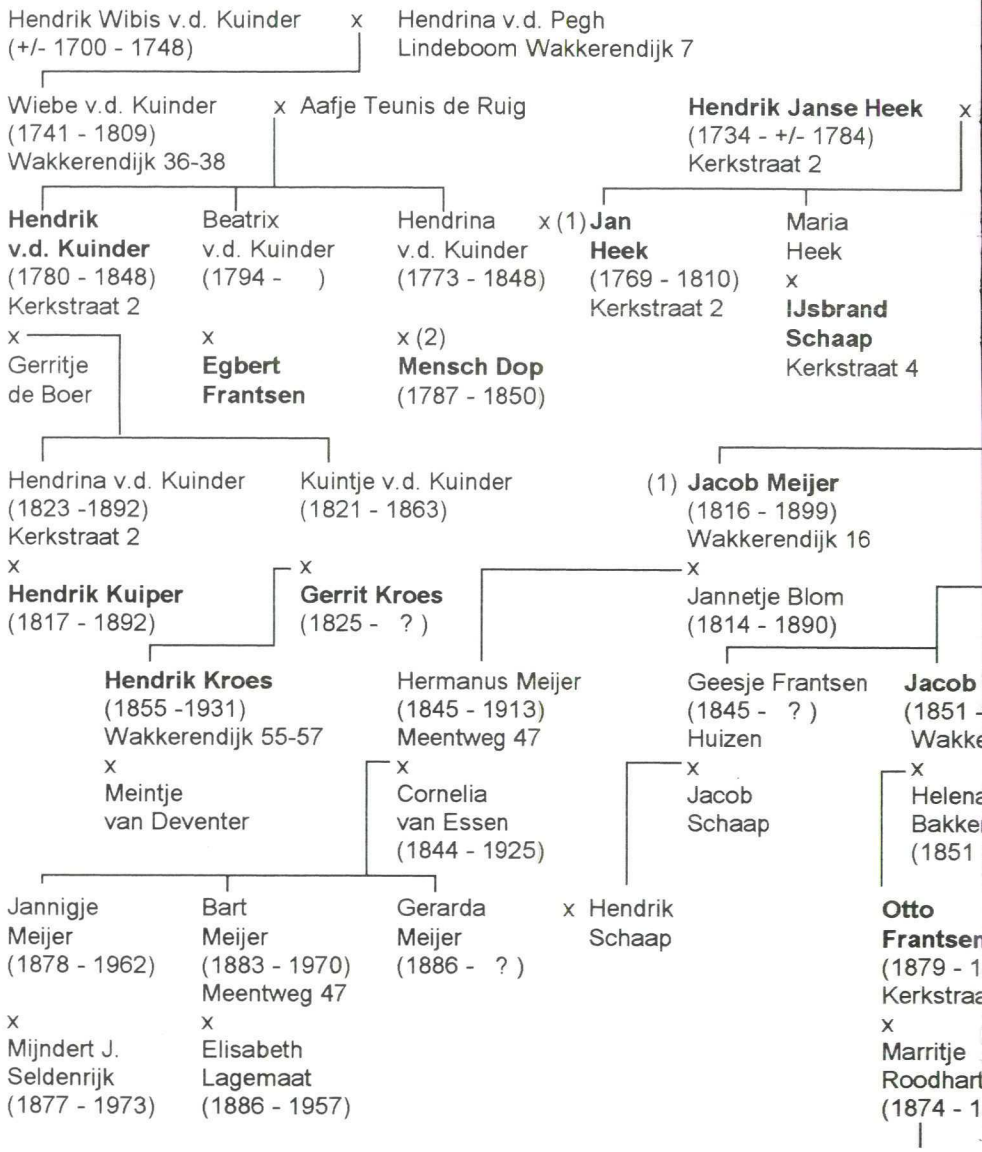

De **vetgedrukte** personen hebben het beroep van schipper uitgeoefend in Eemnes.

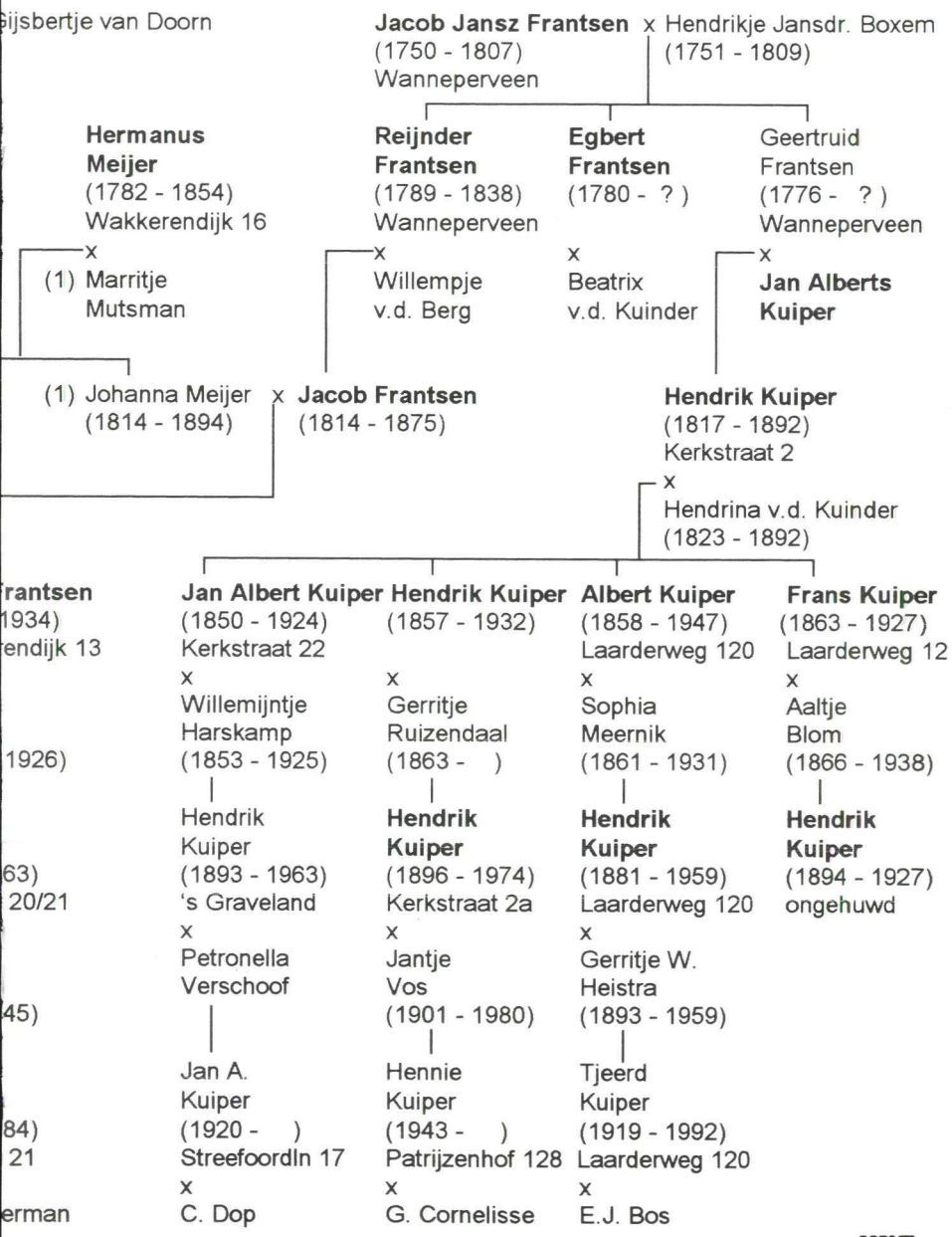
ijsbertje van Doorn
Jacob Jansz Frantsen
(1750 - 1807)
Wanneperveen
x Hendrikje Jansdr. Boxem
(1751 - 1809)
Hermanus
Meijer
(1782 - 1854)
Wakkerendijk 16
x
(1) Marritje
Mutsman
Reijnder
Frantsen
(1789 - 1838)
Wanneperveen
x
Willempje
v.d. Berg
Egbert
Frantsen
(1780 - ?)
x
Beatrix
v.d. Kuinder
Geertruid
Frantsen
(1776 - ?)
Wanneperveen
x
Jan Alberts
Kuiper
(1) Johanna Meijer
(1814 - 1894)
x Jacob Frantsen
(1814 - 1875)
Hendrik Kuiper
(1817 - 1892)
Kerkstraat 2
x
Hendrina v.d. Kuinder
(1823 - 1892)
rantsen
1934)
endijk 13
1926)
63)
20/21
45)
84)
21
erman
Jan Albert Kuiper
(1850 - 1924)
Kerkstraat 22
x
Willemijntje
Harskamp
(1853 - 1925)
Hendrik
Kuiper
(1893 - 1963)
's Graveland
x
Petronella
Verschoof
Jan A.
Kuiper
(1920 -)
Streefoordln 17
x
C. Dop
Hendrik Kuiper
(1857 - 1932)
x
Gerritje
Ruizendaal
(1863 -)
Hendrik
Kuiper
(1896 - 1974)
Kerkstraat 2a
x
Jantje
Vos
(1901 - 1980)
Hennie
Kuiper
(1943 -)
Patrijzenhof 128
x
G. Cornelisse
Albert Kuiper
(1858 - 1947)
Laarderweg 120
x
Sophia
Meernik
(1861 - 1931)
Hendrik
Kuiper
(1881 - 1959)
Laarderweg 120
x
Gerritje W.
Heistra
(1893 - 1959)
Tjeerd
Kuiper
(1919 - 1992)
Laarderweg 120
x
E.J. Bos
Frans Kuiper
(1863 - 1927)
Laarderweg 12
x
Aaltje
Blom
(1866 - 1938)
Hendrik
Kuiper
(1894 - 1927)
ongehuwd

Schipper Hendrik Kuiper (1896-1974) en zijn vrouw Jantje Vos (1901-1980) voor hun huis Kerkstraat 2a.

Schipper Hendrik Kuiper (1896-1974) en zijn vrouw Jantje Vos (1901-1980)

nog bij turfschipper Jaap Frantsen gewerkt als knecht.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog lag zijn schuit nog steeds in de Eem bij de Ocrietfabriek. Er was veel ellende in die tijd. Op een gegeven moment heeft Hendrik Kuiper de lantaarnpalen langs de Bisschopsweg omgehaald en in stukken gehakt om ze in de kachel op te stoken.

Hendrik en Jantje kregen twee dochters: Gerritje werd geboren in 1931. De jongste, Hennie, werd in 1943 op het schip geboren. Kort daarna kwamen de Duitse soldaten met het bevel dat alle schepen uit de Eem weg moesten. Toen er een Duitser bij Hendrik Kuiper kwam, was deze verrukt over de baby; hij zei: "jij hoeft niet weg- je hebt zo'n mooi meisje- jij mag blijven."
De kleine Hennie heeft nooit in een box gezeten. Ze zat in een wasteil die aan schoren was bevestigd.

In 1947 ging het gezin van Hendrik Kuiper als laatste Eemnesser schippersfamilie, in een huis wonen. De schuit werd verruild voor het huis Kerkstraat 2a, eigendom van de familie Ruizendaal.

Tot ongeveer 1952 heeft Hendrik nog gewerkt bij Jaap Frantsen. Jaap stopte toen als turfschipper waarmee ook een eind kwam aan het bestaan van Hendrik Kuiper als schipper.
Als een soort opperman ging hij nu helpen met klussen aan de N.H. kerk in Eemnes-Buiten.
Op 22 oktober 1954 haalde hij de kranten. Als 58-jarige durfde hij het aan om de haantjes te plaatsen op de kerktorens van Eemnes-Binnen (Dikke Torentje) en Eemnes-Buiten (Kerkstraat).
Hij had geen enkele angst. Als beloning kreeg

Hendrik Kuiper (1896-1974) plaatst eigenhandig het haantje op de toren van de NH-Kerk van Eemnes-Buiten. Foto van 22-10-1954.

Eemnes

H. Kuiper zette haantjes op torens

Schipper klom op de spits

EEMNES — Vanmiddag zijn de Eemnesser Torenhaantjes voorlopig weer gescheiden. De vroegere schipper H. Kuiper, die het klimmen wel gewend is, heeft het gevaarlijke karweitje opgeknapt en de haantjes op de respectieve torenspitsen gezet. De ingenieur, die de leiding heeft bij de torenrestauraties, ir. Briët, burgemeester J. C. I. van Niekerk, de opzichter en de uitvoerder waren er getuigen van hoe Kuiper en E. 't Jong naar boven klommen en 't Jong de hanen op de spitsen zette. Om twaalf uur werd begonnen en een half uur later lonkten de haantjes elkaar weer van verre toe.

Artikel uit "De Gooi en Eemlander" van 22 oktober 1954. Hendrik Kuiper (1896-1974) heeft toen de haantjes geplaatst op de torens van de Hervormde kerken in Eemnes-Binnen en Eemnes-Buiten.

172- HKE

hij na afloop een sigaar.
Tot 1973 woonde hij in de Kerkstraat op nummer 2a. Kort daarna is hij overleden bij zijn dochter Hennie.
Veel Eemnessers kennen hem nog als een markante verschijning: altijd met zijn schipperspet op, altijd bereid om overal klussen op te knappen, altijd bereid om een praatje te maken.

De jongste zoon van Hendrik Kuiper en Hendrina v.d. Kuinder was:

II.4 **Franciskus (Frans) Kuiper**
geboren Eemnes 16-02-1863
overleden Eemnes 07-12-1927
trouwt Eemnes 05-02-1886
Aaltje Blom
geboren Eemnes 15-03-1866
overleden Eemnes 21-03-1938
dochter van Tijs Blom en Willemijntje van Hall.

Ook de jongste zoon had schippersbloed. Frans volgde het voorbeeld van zijn vader en oudere broers, hij schafte zich ook een schip aan en hij voer ook naar het noorden als turfschipper. In het begin van deze eeuw vestigde Frans zich op Laarderweg 12 (het latere huis van melkboer Henk Eek). Aan de westkant van dit pand liet Frans een grote schuur bouwen, die dienst deed als turfschuur.

Frans een Aaltje Blom kregen vijf kinderen. Eén dochter is jong gestorven.
Dochter Hendrina (1886-1913) trouwde met Brand Blom. Zoon Tijs met Dientje van Rhenen. Zoon Hendrik (geboren 1893) hielp zijn vader als schippersknecht. Op 18 januari 1927 is hij op tragische wijze om het leven gekomen.
De jongste dochter Willemijntje werd geboren in 1901. Zij trouwde in 1926 met G.M. Kooij.

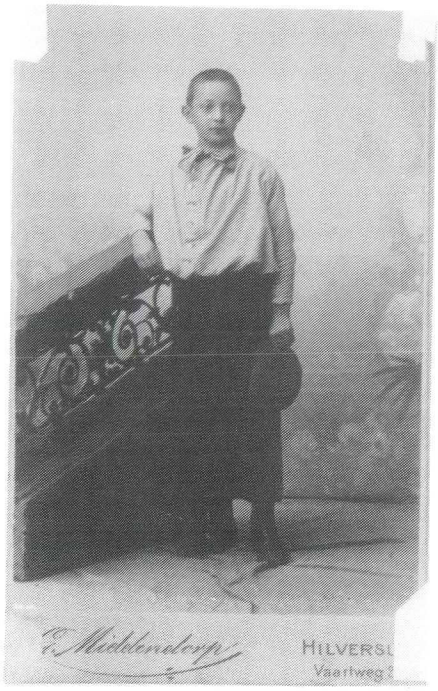

≈ Heintje Kuiper (1886-1913) getrouwd met Brand Blom

Henk Kuiper (1893-1927) zoon van Frans Kuiper en Aaltje Blom (Laarderweg 12)

Tot zover de kroniek van deze schippersfamilie die een heel bijzondere plaats heeft ingenomen in de schippershistorie van Eemnes.

Henk van Hees
tel. 035-5389849

Speciale dank gaat uit naar de heer en mevrouw Kuiper-Dop (Streefoordlaan 17), de heer en mevrouw Cornelisse-Kuiper (Patrijzenhof 128) en mevrouw E. Kuiper-Bos (Noordersingel 20). Zij voorzagen ons van veel informatie en veel foto's!

Eemnesser haven met het schip van Hendrik Kuiper (1896-1974). Tekening van Jacob Sterre de Jong, 21 september 1940?

De twee laatse Eemnesser schippers. Rechts Jacob Frantsen (1911-1984) links Hendrik Kuiper (1896-1974)

Familie Meijer

Op 8 mei 1812 sterft Tijmen de Rooij die zijn leven lang veerschipper van Eemnes op Amsterdam was geweest. Blijkbaar had hij geen opvolger in het bedrijf, zodat de zaak werd overgedaan aan een jonge schipper uit Amsterdam. Dit was Hermanus Meijer, zoon van Jacob Meijer en Johanna Vink (geboren september 1782). Op 15 april 1813 kocht hij het veerschip "Les Trois Soeurs" van de erfgenamen van De Rooij en op 24 november van datzelfde jaar trouwde hij met Marritje Musman (Mutsman), ook uit Amsterdam. Vermoedelijk is het paar toen gaan wonen in het Hoge Huis in de Kerkstraat nr. 3.

Toen hij kennelijk wat verdiend had met de beurtvaart op Amsterdam kon Hermanus een huis voor zichzelf gaan kopen. Op 19 april 1821 koopt hij het pand Wakkerendijk 16 tot en met 20 (nu) van de erfgenamen van de schilder Evert Ruizendaal. Dit huis is in de jaren zestig afgebroken in verband met de aanleg van De Waag. Het stond nogal een stuk van de straat af en werd in vroeger tijden " 't Heiligdom" genoemd.

Kort daarna op 22 november 1823 overleed Marritje Mutsman, de vrouw van Hermanus. Hij bleef achter met vijf jonge kinderen. Daarom zal hij wel snel hertrouwd zijn. Op 12 februari 1825 hertrouwde hij namelijk in Eemnes met Antonia van Ginkel (41 jaar), weduwe van Hermanus van Hemert, vermoedelijk ook een schipper.

Uit het huwelijk met Marritje Mutsman zijn vier dochters geboren:
- Johanna, getrouwd met de schipper Jacob Frantsen
- Amerentia, gehuwd met de molenaar Peter

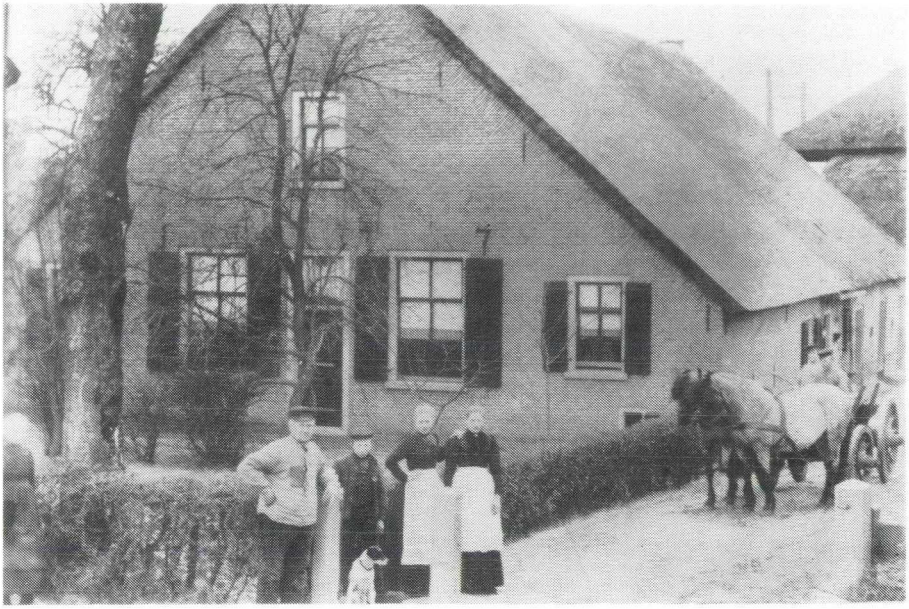

Voor de boerderij Meentweg 47. Voor aan de weg de meest linkse man is Manus Meijer (1845-1913). Op de bok van de wagen met de twee paarden ervoor zit zijn zoon Bart Meijer (1883-1970). De foto is van ± 1905

Bakker uit Hoogland
- Adriana, gehuwd met de bakker Jan Blom
- Gerarda, gehuwd met de molenaar Pieter Gerrebertus de Vries.

Er was één zoon: Jacob.

Hermanus Meijer is overleden in Eemnes op 1 november 1854.
Antonia van Ginkel stierf in Eemnes op 30 september 1863.

Hermanus deed de beurtvaart naar Amsterdam over aan zijn enige zoon

Jacob Meijer
geboren Eemnes 22-01-1816
overleden Eemnes 29-01-1899
trouwt Eemnes 01-08-1845

Jannetje Blom
geboren Eemnes 10-06-1814
overleden Eemnes 18-03-1890

Jacob Meijer woonde evenals zijn ouders op Wakkerendijk 16-20 in " 't Heiligdom". Hij onderhield de beurtvaart op Amsterdam tot 1878 en deed deze toen over aan zijn knecht Willem van IJken.
Dit zal ook wel te maken hebben gehad met het feit dat zijn enige zoon Hermanus geen schipper wilde worden. Met Jacob eindigt dan ook het schippersverleden van de familie Meijer. Uit zijn huwelijk met Jannetje Blom is dus één nakomeling bekend

Hermanus Meijer
geboren Eemnes 01-10-1845
overleden Eemnes 09-08-1913
trouwt Eemnes 09-11-1877

Jannigje Meijer (1878-1962) getrouwd met Mijndert Johan Seldenrijk.

Cornelia van Essen
geboren Eemnes 27-10-1844
overleden Eemnes 16-09-1925

Manus kocht de boerderij Meentweg 47 (waarschijnlijk bij zijn huwelijk) en in plaats van schipper werd hij dus boer.

In 1878 kregen Manus en zijn vrouw een tweeling. Het werd wel een bijzondere tweeling: de eerste helft, zoon Jacob werd geboren op 2 september 1878 's nachts om 4 uur; de tweede helft dochter Jannigje, kwam pas twee dagen later op 4 september 's nachts om half twee ter wereld.
Jacob stierf in 1895, 17 jaar oud. Jannigje trouwde in 1910 met Mijndert Johan Seldenrijk.

Zoon Bart (1883-1970) trouwde Eliabeth Lagemaat (1886-1957). Bart name het boerenbedrijf van zijn vader over en bleef wonen op Meentweg 47.

Dochter Gerarda (geboren 1886) trouwde in 1913 met vishandelaar Hendrik Schaap uit Huizen. Hij was een zoon van de scheepstimmerman Jacob Schaap en Geesje Frantsen uit Eemnes, die weer een dochter van schipper Jacob Frantsen was.

Bertie van Wijk-Blom Henk van Hees.

»

Bart Meijer (1883-1970) woonde op de boerderij Meentweg 47

Bart Meijer (1883-1970) met een fraai model fiets. Foto ± 1900

Een R.K. Schippersfamilie in Eemnes

De Familie van Aken

Opvallend is dat de Eemnesser schippersfamilies bijna allemaal van protestantse huize waren. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de vele onderlinge familierelaties.

In de 18e en 19e eeuw was er één uitzondering in Eemnes. de Rooms Katholieke familie Van Aken. Deze familie was oorspronkelijk afkomstig uit het aangrenzende Laren.
Jacob Tonen van Aken werd in 1745 in Laren geboren. In 1766 trouwde hij in Stoutenburg met de Hooglandse Fijtje Janse. Na hun huwelijk vestigde dit paar zich in Eemnes. Van Jacob stond steeds aangegeven dat hij koopman van beroep was.
Mogelijkerwijs had hij ook al een schip. Het was niet ongebruikelijk dat een koopman of winkelier er een schip op na hield.

Een van de zonen van Jacob en Fijtje Janse was

Jan van Aken
gedoopt RK Eemnes 22-04-1774
overleden Eemnes 11-09-1853
hij werd 79 jaar en 4 maanden oud.

Jan van Aken werd evenals zijn vader koopman maar van hem staat vast dat hij ook schipper was. Zo heeft hij waarschijnlijk op één van zijn tochten naar het noorden zijn latere vrouw leren kennen. Rond 1795 is hij getrouwd met:

Tjiske Sierks (Schirks)
geboren Makkum 1772
overleden Eemnes 30-04-1855

In 1799 wordt in Franeker hun dochter Felici-

tas (Fijtje) geboren. Ze trouwt later met Lumen Eek en in tweede instantie met Gijs v.d. Brink. Zoon Jacob wordt op 15 mei 1800 te Makkum geboren. Hij trouwde later met Jannetje Hoogeboom.
Vanaf 1802 worden 5 kinderen van Jan en Tjiske in Eemnes gedoopt. We kunnen dus aannemen, dat Jan zich vanaf die tijd weer in Eemnes heeft gevestigd. In 1808 koopt hij het schippershuis op de Kerkstraat nr. 4 en gaat er wonen. Twee van zijn zoons stierven jong en ongehuwd: de schipper Andries (1802-1832) en de klompenmaker Johannes (1806-1835).

BID VOOR DE ZIEL

VAN ZALIGER

JAN VAN AKEN.

Overleden te EEMNES *den* 11 *September* 1853, *in den ouderdom van* 79 *jaren en bijna* 8 *maanden, en begraven den* 15 *dito op het R. K. Kerkhof, aldaar.*

En afnemende is hij gestorven in hoogen ouderdom, en van gevorderden leeftijd, en vol van dagen, — en (zijne kinderen) hebben hem begraven.

BOEK DER SCHEPP. XXV. 8—9.

Ik smeek u, broeders, door onzen Heer Jesus Christus en door de liefde des H. Geestes, dat gij mij in uwe gebeden voor mij, bij God te hulp komt. ROM. XV. 30.

Onze Vader.... Wees gegroet....

Hij ruste in vrede!

Te Utrecht bij J. R. van Rossum achter het Stadhuis.

Bidprentje van Jan van Aken (1774-1853) schipper en koopman woonachtig in het pand Kerkstraat 4 in Eemnes, getrouwd met Tjiske Sierks

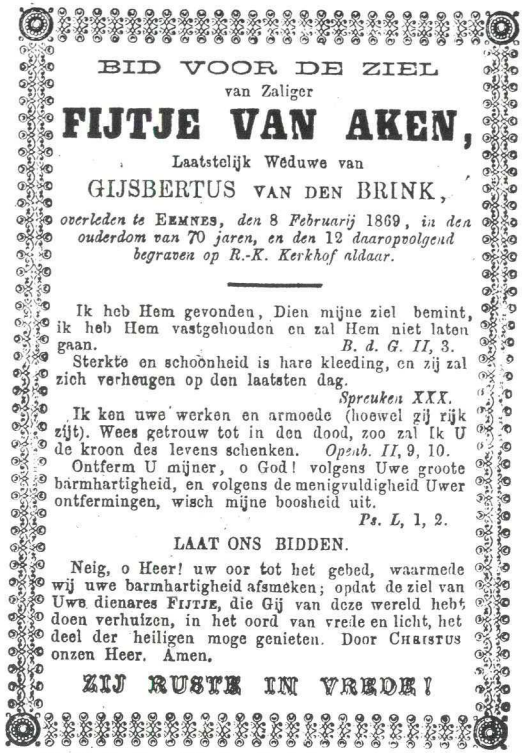

BID VOOR DE ZIEL

van Zaliger

FIJTJE VAN AKEN,

Laatstelijk Weduwe van

GIJSBERTUS VAN DEN BRINK,

overleden te EEMNES, *den 8 Februarij 1869, in den ouderdom van 70 jaren, en den 12 daaropvolgend begraven op R.-K. Kerkhof aldaar.*

Ik heb Hem gevonden, Dien mijne ziel bemint, ik heb Hem vastgehouden en zal Hem niet laten gaan. *B. d. G. II, 3.*

Sterkte en schoonheid is hare kleeding, en zij zal zich verheugen op den laatsten dag. *Spreuken XXX.*

Ik ken uwe werken en armoede (hoewel gij rijk zijt). Wees getrouw tot in den dood, zoo zal Ik U de kroon des levens schenken. *Openb. II, 9, 10.*

Ontferm U mijner, o God! volgens Uwe groote barmhartigheid, en volgens de menigvuldigheid Uwer ontfermingen, wisch mijne boosheid uit. *Ps. L, 1, 2.*

LAAT ONS BIDDEN.

Neig, o Heer! uw oor tot het gebed, waarmede wij uwe barmhartigheid afsmeken; opdat de ziel van Uwe dienares FIJTJE, die Gij van deze wereld hebt doen verhuizen, in het oord van vreede en licht, het deel der heiligen moge genieten. Door CHRISTUS onzen Heer. Amen.

ZIJ RUSTE IN VREDE!

Boekdrukkerij. — Joh. Geradts & Comp. — *Hilversum.*

Bidprentje van Fijtje (Felicitas) van Aken (1799-1869). Ze was eerst getrouwd met Lumen Cornelisse Eek en later met Gijsbertus van den Brink. Ze was een dochter van Jan van Aken en Tjiske Sierks.

Het moet Jan van Aken in de handel wel goed vergaan zijn. Voor wat Eemnes betreft kocht hij in de loop der jaren diverse huizen.
Op 12 juli 1830 koopt hij het pand Wakkerendijk 27/29 aan de haven (later na 1900 woonde hier de familie Van IJken). Hij kocht het van de bakker Jan Schouten voor ƒ 900,--. In dit pand was al enkele eeuwen een bakkerij gevestigd. Het pakhuis achter het pand gebruikte Jan van Aken voor zijn handel en het woonhuis verhuurde hij aan een bakker.

Op 31 oktober 1839 kocht hij Huize Bellevue

op Wakkerendijk 30 (nu restaurant " 't Oude Raadhuijs"). Hij kocht het voor ƒ 2.000,-- van Dirkje Odijk, weduwe van Jan Bieshaar.

Op 7 oktober 1843 koopt hij Huize Streefoord aan de Laarderweg, tussen de Molenweg en Streefoordlaan. Huize Streefoord was in 1840 gebouwd als buitenhuis. Jan van Aken verhuurt het aan de R.K. kerk, die er een blindeninstituut in vestigt. Van 1 juli 1844 tot en

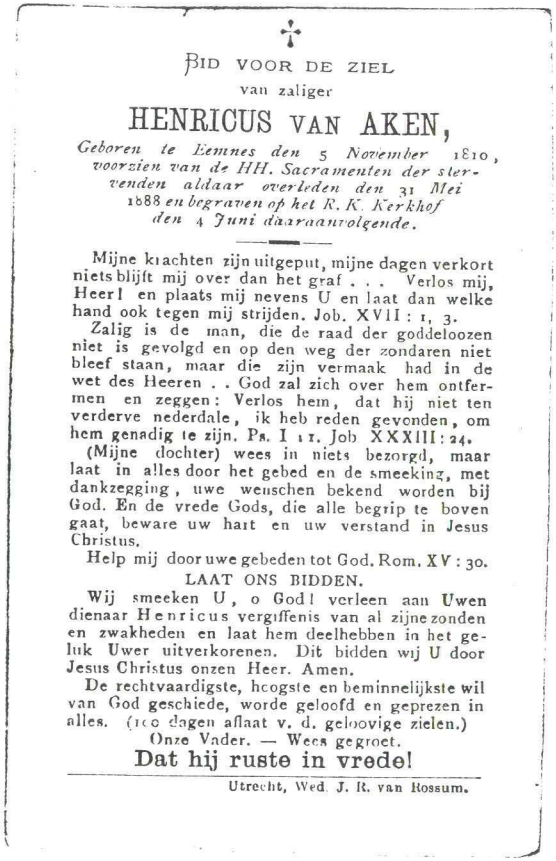

✝

BID VOOR DE ZIEL

van zaliger

HENRICUS VAN AKEN,

Geboren te Eemnes den 5 November 1810, voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden aldaar overleden den 31 Mei 1888 en begraven op het R. K. Kerkhof den 4 Juni daaraanvolgende.

Mijne krachten zijn uitgeput, mijne dagen verkort niets blijft mij over dan het graf . . . Verlos mij, Heer! en plaats mij nevens U en laat dan welke hand ook tegen mij strijden. Job. XVII : 1, 3.

Zalig is de man, die de raad der goddeloozen niet is gevolgd en op den weg der zondaren niet bleef staan, maar die zijn vermaak had in de wet des Heeren . . God zal zich over hem ontfermen en zeggen: Verlos hem, dat hij niet ten verderve nederdale, ik heb reden gevonden, om hem genadig te zijn. Ps. I 11. Job XXXIII: 24.

(Mijne dochter) wees in niets bezorgd, maar laat in alles door het gebed en de smeeking, met dankzegging, uwe wenschen bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle begrip te boven gaat, beware uw hart en uw verstand in Jesus Christus.

Help mij door uwe gebeden tot God. Rom. XV: 30.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij smeeken U, o God! verleen aan Uwen dienaar Henricus vergiffenis van al zijne zonden en zwakheden en laat hem deelhebben in het geluk Uwer uitverkorenen. Dit bidden wij U door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

De rechtvaardigste, hoogste en beminnelijkste wil van God geschiede, worde geloofd en geprezen in alles. (100 dagen aflaat v. d. geloovige zielen.)

Onze Vader. — Wees gegroet.

Dat hij ruste in vrede!

Utrecht, Wed. J. R. van Rossum.

Bidprentje van Henricus van Aken (1810-1888) schipper en koopman woonachtig in Eemnes (Kerkstraat 4). Hij was een zoon van Jan van Aken en trouwde met Meinsje Kolkschoten.

met 8 juni 1853 heeft dit instituut hier gedraaid. Jan van Aken had het pand in 1843 voor ƒ 1.400,-- gekocht van Dirk Molenaar.
In 1849 koopt Jan van Aken het pand Kerkstraat, dat tegenwoordig wordt aangeduid met de nummers 8 tot en met 12.
Hiermee weet ik niet zeker of ik een volledig overzicht van zijn bezittingen heb gegeven. Feit is in ieder geval dat hij in de eerste helft van de 19e eeuw naar Eemnesser begrippen een vermogend man is geweest. Tot zijn dood in 1853 woonde hij in het schippershuis op Kerkstraat 4.
Zijn jongste zoon was:

Hendrikus van Aken

gedoopt R.K. Eemnes	05-11-1810
overleden Eemnes	31-05-1888
trouwt Eemnes	24-02-1840
Meinsje Kolkschoten	
geboren Eemnes	28-03-1812
overleden Eemnes	03-01-1864

Drikus van Aken nam het schipperswerk van zijn vader over. Hij erfde het schippershuis Kerkstraat 4 waar hij met zijn gezin ging wonen. Ook erfde hij het pand Wakkerendijk 27/29. Evenals zijn vader gebruikte hij het pakhuis en verhuurde het woonhuis aan een bakker. Drikus werd aangeduid als Schipper en winkelier.
Het is niet bekend hoe lang hij nog actief geweest is als schipper. Tot zijn dood in 1888 bleef hij wonen in het schippershuis Kerkstraat 4.
Uit zijn huwelijk met de Eemnesser boerendochter Meinsje Kolkschoten zijn twee dochters geboren.
Aaltje (1843-1847 en
Tjiske van Aken (1841-1900).
Tjiske bleef in eerste instantie in het ouderlijk huis Kerkstraat 4 wonen en zette daar

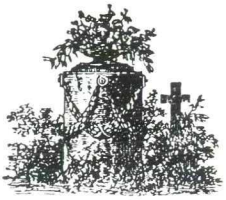

Bid voor de Ziel van Zaliger

TJISKE VAN AKEN,

geboren te Eemnes den 3 Mei 1840, voorzien van de H.H. Sacramenten der stervenden, aldaar overleden den 13 April 1900 en den 18 daaraanvolgende op het R. K. Kerkhof begraven.

Van mijne jeugd af beminde ik de wijsheid des Heeren en trachtte naar haar. Sap. VIII, 2.

Ik had den Heer altijd voor oogen, want Hij is aan mijne zijde, opdat ik niet wankele.
Ps. XV, 8.

De rechtvaardigen zullen het land der belofte beërven, en het bewonen in alle eeuwigheid.
Ps. XXXVI, 29.

De devotie tot Maria is een onderpand ter zaligheid, welke God geeft aan hen, die Hij voorbestemt voor de glorie des hemels.
H. Joan. Damasc.

Zoet hart van Maria, wees mijn heil.
(300 dagen aflaat.)

ONZE VADER — WEES GEGROET.

Dat zij ruste in vrede.

J. LUIJF — Eemnes.

Bidprentje van Tjiske van Aken (1840-1900).
Dochter van Henricus van Aken en Meinsje Kolkschoten winkelierster in Eemnes.

het winkelierswerk voort. In 1893 verkocht ze het huis aan Maria v.d. Geer en Arie Everts. Daarna woonde ze tot haar dood in 1900 in het andere huis van haar vader, namelijk Wakkerendijk 27/29, aan de haven. Tjiske van Aken bleef ongehuwd en met haar is de schippersfamilie Van Aken in Eemnes uitgestorven.

Henk van Hees
035-538 9849

Schippersfamilie Kroes

Even een kleine notitie over de familie Kroes.

Op 29 oktober 1848 werd in Eemnes het huwelijk gesloten tussen schipper Gerrit Kroes, afkomsltig uit Nijkerk en de Eemnesser schippersdochter Kuintje v.d. Kuinder. Een maand voordien op 26 september 1848 was in Eemnes al een zoon Wien geboren. Bij het huwelijk werd hij erkend als zoon van Gerrit en Kuintje.
Het paar bleef in Eemnes wonen (als het niet vaarde). Er werden nog drie zoons en een dochter geboren.
Met zoon Wien was iets bijzonders. In de familieverhalen wordt gezegd dat "hij uit de mast is gevallen". Tot nu toe echter hebben we geen vermelding van een dergelijk ongeluk kunnen vinden. Zou het hier dan misschien om een uitdrukking kunnen gaan die er op wijst, dat hij al geboren was voordat zijn ouders getrouwd waren.
Wien had een broer Hendrik, die schippersknecht werd. Hij trouwde met Meintje van Deventer en woonde tussen 1897 en 1908 in Eemnes-Binnen op het adres Wakkerendijk 55-57.

Dit artikel gaat over Mien Fecken. Zij was getrouwd met de schipper Jan Huisman (1896-1969) die indertijd vaak met zijn schip in de Eemnesser haven lag.

Mien Fecken

Volgens de geboorte-akte nr. 12 gaf Dirk Fecken van beroep schilder en 29 jaar oud, kennis aan de ambtenaar van de burgerlijke

stand van de gemeente Eemnes, dat op de twee en twintigste april 1899 's morgens te negen uur, in wijk B en in het pand nr 163a, was geboren zijn dochter, Wilhelmina Catharina. De melding geschiedde in tegenwoordigheid van Engel van Woudenberg, 35 jaar, rijksveldwachter en Herman Fokken, 40 jaar, arbeider, beiden uit Eemnes.

Mien, zoals haar roepnaam luidde, was het eerste kind uit het huwelijk van Dirk Fecken en Hendrica van der Schuur.
Dezelfde dag nog, werd zij gedoopt in de plaatselijke Rooms-Katholieke kerk en werd daar ingeschreven met de geslachtsnaam "Fecken (Roos)".
Peter en meter waren Hendricus Fecken (Roos) en Johannes van der Schuur. Henricus, roepnaam Hendrik was de oudste broer van Mien's vader. Johannes van der Schuur was haar grootvader aan moeders zijde.

Een nadere kennismaking met Mientje volgde, toen zij als schoolkind in Eemnesser klederdracht, met gulle lach op de kiek werd gezet. Temidden van andere kinderen in een optocht, over de Wakkerendijk ter gelegenheid van de viering van het eeuwfeest betreffende de onafhankelijkheidsdag in 1913.
Op nog een foto die ongeveer terzelfder tijd werd gemaakt, poseerde Mientje op haar mooist en héél trots kijkend. "Het lijkt de gravin zelf wel," zo sprak haar oudse zoon "Dick".
Zag Mientje het levenslicht in het bekende Eemnesser pand "Stadwijk", in 1916 woonde het gezin Dirk Fecken in het al even bekende pand "Het Hoge Huys", in de Kerkstraat.
In datzelfde jaar stierf Mien's moeder, vader achterlatende met zes kinderen.
Mien hielp haar vader toen zoveel als mogelijk om zijn moeilijke taak te verlichten. Dat kwam tot uiting in de verzorging van

vooral de jongste kinderen. Daardoor werd zij bijzonder zelfstandig.
Reeds snel diende Mien in de huishouding, onder andere bij de slager Nic. Majoor op de Naarderstraat in Laren, ook bij de familie Baylee te Laren. Daar haar vader er geregeld schilderde, introduceerde hij zijn dochter bij die familie.

Als zes en twintigjarige deern huwde Mien op 2 oktober 1925 met de Blaricummer Johannes Hermanus Krijnen. Jan werd geboren op 24 januari 1904. Hij was de zoon van Adrianus Krijnen en Geertruida Roeten.
Jan werkte toen bij de firma Bensdorp in Bussum. Een nog steeds bestaand bedrijf, waar men toen en ook heden nog chocolade=artikelen vervaardigt.
In 1926 werd hun eerste kind geboren. Zij woonden toen in een gedeelte van een boerderij, welke links van de Rooms Katholieke kerk stond. Volgens de geboort-akte nr. 50, deed op 28 oktober 1926 Johannes Hermanus Krijnen, 22 jaar en blikslager van beroep, kennis aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Eemnes, dat 's nachts twee uur in het pand nr. 59 wijk B Theodorus Joahnnes was geboren. De melding geschiedde mede door Theodorus Fecken, 57 jaar oud en Jan Everts, 59 jaar oud en van beroep smid.

Ruim één jaar later, het was 5 november 1927 stierf Dick's vader aan long-tuberculose. Al enige tijd was hij verpleegd geweest in het ziekenhuis "Hoog Laren" te Blaricum. Op het R.K. kerkhof in Blaricum naast de kerk vond hij zijn laatste rustplaats.
En als enige herinnering aan gelukkiger dagen bleef hun trouwfoto bewaard.
Om nu in het onderhoud van haar zoontje Dick en haarzelf te kunnen voorzien, zocht Mien snel een werkhuis, terwijl Dick voorlopig aan

de zorgen van oma Gerritje in Blaricum werd toevertrouwd.

Niet lang na het verlies van haar man hertrouwde Mien in 1929 te Utrecht. Nu met Jan Daniël Huisman. Hij werd geboren op 18 mei 1896 in Liender te Gelderland.
Jan was een kind van protestantse huize en kwam uit een schippersfamilie.
Aanvankelijk voer Jan bij zijn vader, Botse Huisman, op een zeilschip. Ondanks dat vader Botse aan één oog blind was, ontging hem maar weinig. En als het hem niet naar de zin ging, dan bleek hij niet één van de gemakkelijkste. Hij kon dan nog wel eens behoorlijk uitvaren!
De familie Huisman bracht nog een schipper voort, het was Jan's broer Willem. Hij voer voor zichzelf op een eigen schuit, samen met zijn zuster en een knecht.
Overigens zij hier gezegd, dat Jan reeds voor zijn huwelijk met Mien al voor zichzelf voer. Zijn eerste schip heette "De Twee Gebroeders". Het schip had vijftig ton laadvermogen. Ook hij voer eerst met het zeil en liet er later pas een motor inbouwen.
Jan vervoerde onder andere baksteen vanaf de steenfabrieken in ons rivierenland, via het Amsterdam-Rijnkanaal, de Zuiderzee, Eem en Eemnesservaart naar de haven van Eemnes, waar de vracht dan werd gelost.
Jan Huisman, zo hoorde ik, kwam wel over de vloer bij Mien's vader Dirk, om er een kop koffie te drinken! En het laat zich raden dat Mien en Jan elkaar daar het vertrouwen schonken om samen verder te gaan.
Kort na hun huwelijk (in het begin van de dertiger jaren en het kenmerkte de tijd waarin zij toen leefden: "de tering moest naar de nering worden gezet") speelde zich het volgende voorval af.

"Niets vermoedende luisterden familieleden op

een zaterdagmiddag naar de radioberichten. Plotseling hoorden zij een oproep aan het adres van Mien, waarop zij gevraagd werd zich te melden. Wat bleek? Mien was van boord weggelopen vanwege een geschil met Jan. Zij wilde een nieuwe mantel kopen, doch Jan zag het geld liever besteed aan zijn schip. Mocht er nog wat overblijven, zo schijnt hij gezegd te hebben, dan ga ik er mee akkoord. Maar Mien wilde daar niet op wachten. Uit nijd liep ze toen van boord, met medeneming van haar oudste kind Dick. Haar jongste kind Mensje geboren op 3 september 1929 liet ze aan boord. Daar mocht Jan voor zorgen zal zij gedacht hebben.
Drie lange dagen verbleef ze toen bij één van haar zusters. Jan, ongerust geworden, liet uiteindelijk een radiobericht de ether instuuren waarin om opsporing van zijn vrouw verzocht werd.
En het resulteerde hierin dat Mien toen weer snel aan boord was en ze alsnog de door haar gewenste mantel mocht gaan kopen."

Mien's vader zo werd mij verteld, schrok geweldig toen hij het radiobericht hoorde en tilde zwaar aan de ongehoorzaamheid van zijn dochter.

In dezelfde jaren dertig voeren mijn ouders diverse reisjes mee en vertelden, dat bij de zaterdagse wasbeurt van de kinderen, Jan ze eigenhandig van top tot teen op het dek inzeepte en ze daarna met putsen slootwater schoonspoelde.

Tijdens de crisisjaren kon de familie toch het brood op het water blijven verdienen. Zelfs tijdens de oorlogsjaren! Vader vertelde me, dat Jan Huisman met zijn schuit tijdens de beruchte hongerwinter in 1944 enige tijd verscholen voor de bezetter in een zijsloot

Jan Huisman (1896-1969) in de stuurhut van zijn vrachtschip "Eureka"

192- HKE

van de Karnemelksloot en grenzende aan de kwekerij van de familie Van Dorsser in Naarden heeft gelegen. Bang als hij was dat zijn schuit gevorderd zou worden!
Vader wist zich te herinneren dat hij toen tijdens razzia's (zoek-acties door de bezetter) naar mannelijke personen boven de achttien jaar voor tewerkstelling in Duitsland, enkele malen bij zijn zus en zwager aan boord heeft overnacht. Zo gauw hij bemerkte dat er iets gaande was, maakte hij dat hij wegkwam. In elk geval voor acht uur 's avonds, want dan gingen de drie bruggen die toegang tot de vesting Naarden gaven open en kon niemand er meer in of uit! Daarom was het zaak te zorgen op tijd weg te wezen.
Overigens de bezetter heeft de schuit nooit opgemerkt of liet de opvarenden ongemoeid. En zo kwamen allen de verschrikkelijke hongerwinter toch nog goed door.

Op mijn vraag wat de familie zoal vervoerde kreeg ik als antwoord dat het van alles kon zijn, van pulp, suikerbieten, zand, grind tot metselstenen.

Tevens past in deze beschrijving het volgende voorval mij eens overkomen.
"Het zal 1946 zijn geweest, net na de oorlog. Er werd weer aan de opbouw van het land gewerkt. De familie Huisman lag met "De twee gebroeders" in de Muidertrekvaart te Naarden. Zo ongeveer bij onze latere woonstraat, de Huibert van Eyckenstraat. Ze lagen daar voor de wal om metselstenen te lossen. Hoe of ik daar op een mooie zaterdagmiddag verzeild geraakt ben is me nooit duidelijk geworden. Wel herinner ik me héél goed, dat ik toen als kleuter van zo'n jaar of zes, de wiegende loopplank opliep en halverwege van de plank af in het water plonsde. Letterlijk tussen wal en schip. Neef Dick trok me bijtijds uit

het nat en redde zodoende mijn leven!
Na voorzien te zijn van droge kleding, bracht hij me aan het eind van de middag en zittende op zijn schouders, weer naar de vesting, waar wij toen nog in de Sint Vitusstraat woonden."

Omstreeks het begin van de vijftiger jaren werd "De twee gebroeders" van de hand gedaan. De motor werd apart aan een visserman verkocht. Alvorens het tweede schip werd aangeschaft, verrichtte ome Jan eerst nog diverse baantjes, welke wel telkens van korte duur waren.
Ik hoorde: knecht op een baggerschuit, wachtsman bij de N.D.S.M. (Nederlandsche Droogdok- en Scheepsbouwmaatschappij), te Amsterdam, visschoonmaker in een inleggerij in dezelfde stad en ook nog pontjesbaas aan de Weesperzij.

Het tweede schip in eigendom verworven was een zogenaamde "lichter", het sleepschip "De Waterloo". Na enkele jaren werd ook dit schip weer verkocht en ervoor in de plaats kwam een schip met opduwer, de "Eureka" van 115 ton laadvermogen. De opduwer ruimde al snel het veld en de "Eureka" kreeg een eigen motor ingebouwd.
Met dit schip voer de familie tot 1963.
Niet altijd was de reis even voorspoedig, getuige het volgende: "Tijdens een vaart op het Zwarte Meer onder de Noordoostpolder, in de zestiger jaren, was de Eureka diep geladen met een vracht suikerbieten. Tijdens een plotseling hevige onweersbui sloeg het ruim vol water. Doch door bijtijds ingrijpen kon zinken van het schip worden voorkomen, daar het op een ondiepte werd gevaren. Door gedeeltelijk lossen van de lading en het uitpompen van water, kreeg het schip weer drijfvermogen en liep het voorval nog net goed af!

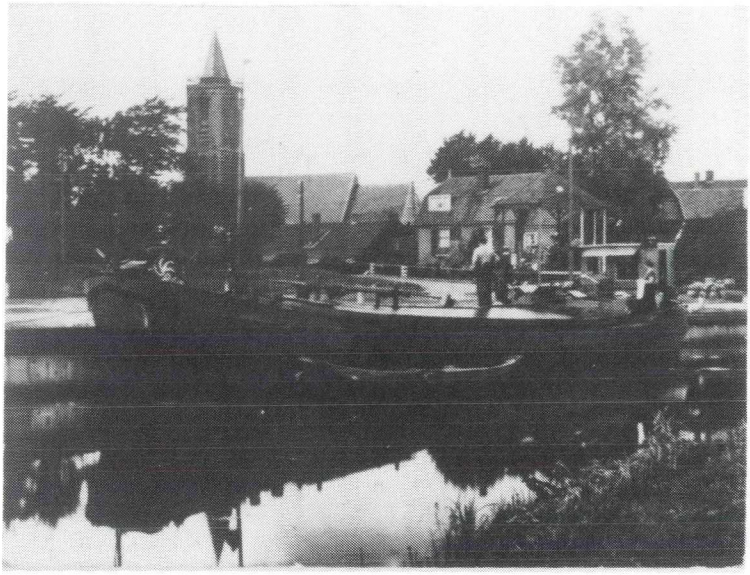

Jan Huisman (1896-1969) op zijn schuit in de haven van Eemnes

Veel voer de familie toen ook op de Maas in Limburg. Voor reparatie en onderhoud aan het schip werd de steven nogal eens gewend en koersten zij naar de scheepswerf van Kok in Huizen. Meedere keren bezocht ik hen daar. En toen ome Jan zo'n zeven en zestig jaar geworden was, vond hij het welletjes en wendde de steven definitief naar de wal.
Een vaste ligplaats vond hij in Utrecht aan de Kanaalweg, direct achter de Paul Krugerbrug. De familie bleef daar op hun "Eureka" wonen, samen met hun zoon Henk, geboren op 1 juni 1931, die altijd bij zijn ouders was blijven varen. Hij vond emplooi bij de gemeente Utrecht als brugwachter.

Een tijd van geregelder leven brak nu voor hen aan. Ome Jan verrichtte zo zijn dagelijkse werkzaamheden aan boord, zoals het regelmatig smeren en laten lopen van de scheepsmotor tot het regelmatig schoonspoelen van

het dek.
Tevens bleek nu de tijd aangebroken om ook eens een uitstapje te maken. De overige familie werd daarbij niet vergeten.
Veel kwam ik in de zestiger jaren in Utrecht en bezocht de familie dan nog wel eens. Het waren héél goedlachse mensen bij wie ik altijd een bijzondere gastvrijheid ondervond.
Het was dan ook een schok te vernemen, dat ome Jan plotseling was overleden.
Op 16 oktober 1969 zag een voorbijganger hem bewegingsloos op het dek liggen en waarschuwde tante Mien. Slechts de dood kon nog worden geconstateerd. Overleden aan een hartinfarct op 73-jarige leeftijd.
De teraardebestelling vond plaats op dinsdag 21 oktober daaropvolgende op de Algemene Begraafplaats "Tolsteeg" te Utrecht.

Tante Mien bleef met haar zoon Henk achter. Vele goede jaren heeft zij nog mogen doorbrengen, jaren waarin zij echt van het leven genoot. Diverse keren maakte zij per touringcar reisjes naar het buitenland. Zij scheen daar niet moe van te worden.
Hun schip "Eureka" werd in de zeventiger jaren geruild voor een kleiner woonscheepje.
En de laatste jaren van haar leven verbleef zij in het Utrechtse bejaardenverzorgingstehuis "Overvecht".
Zij overleed op 15 maart 1977 na eerst enige tijd ziek te zijn geweest.
Tante Mien werd op zaterdag 19 maart op de begraafplaats "Daelwijck", Floridadreef te Utrecht begraven.

Zij hier nog gezegd, dat haar zoon Dick huwde en een baan aan de vaste wal vond. Dochter Mens trouwde met een schipper en bleef het water trouw. Henk, ik zei het al eerder, verkoos ook een baan aan de vaste wal en deed het woonscheepje na moeders verhuizing naar

"Overvecht" van de hand en trok in een flat te Utrecht.

Wim Fecken
Julianaweg 26
Kortenhoef

Beurtvaart op Amsterdam

voor 1724
Tijmen Versluijs

1724-1743?
Jan Perier

1761
Jeus Dirksz De Rooij

Jeus de Rooij
schipper op Amsterdam
begraven 19-12-1793

Tijmen de Rooij
1793 tot zijn dood
in 1812

1813 Hermanus Meijer
overleden 1854
dan: Jakob Meijer
tot 1878

1878-1882
Willem van IJken

Beurtvaart op Amersfoort

al in 1761
Harmen Prins

1775
Geert Hendrikse

vermoedelijk
Hendrik Janse Heek

Jan Heek ± 1810

Meins Dop +
Hendrina v.d. Kuinder
Hendrik v.d. Kuinder (1780-1848)

Personen die in Eemnes op en rond het water zijn overleden.

Volken Jansz Bijl, verdronken 09-10-1711

Jan Cornelisse de Boer, 49 jaar woont Zwartsluis, aangespoeld te Spakenburg 21-08-1785

Mijns Jansz Dop, sluiswachter van de Eemnesser Sluis, 11-06-1802

Dochter van Lambert Gerritse 2½ jaar verdronken,
21-03-1743

Cornelis Geurtsz, zoon van Jan wonende Eembrugge, verdronken in de Eem, 23-01-1755

Annetje Habel W Eembrug, overleden te Muiden op schip van dochter Reijntje Korver,
23-04-1805

Kind van Pieter Hage, molenaar op watermolen 30-01-1795

Kind van Dirk Hoogslag aan de Eembrug verongelukt, 07-06-1762

Pieter v.d. Knok en zijn vrouw in de Eem verdronken, 09-01-1779

Pieter Korver zoon van Annetje Habel, 15 jaar bij het zwemmen verdronken, 17-07-1788

Gerrit Kraan, zoon van Willem Kraan, 3 jaar woont Eemnes -Binnendijk verdronken,
01-09-1723

Aalbert Crijnen in de Eem bij de Eembrug verdronken, 16-07-1727

Teuntje Gerrits Kuijp woont in Eemnes achter de kerk verdronken 16-11-1734

Jan van Leuven, verdronken in de Eem, 07-05-1731

Willem Jansz Ligter, 2½ jaar verdronken, nalatende moeder, 04-07-1719

Dochter van Jan Maassen, zoon van Gijsbert 3 jaar, verdronken bij Eembrugge, 19-06-1786

Trijntje, dochter van Arij van Nugteren, 3½ jaar, verdronken onder Eembrugge, 14-08-1777

Gijsbert Petersen anders genaamd Geijs Oom, verdronken 04-08-1730

Manus Hermense Rijkegaa, knecht van Aalbert Hermense, schipper verdronken 02-05-1764

Evert Ruijzendaal, verdronken achter de school, 28-02-1780

Dirk, zoon van E. Ruizendaal, 2 jaar, verdronken, 03-07-1806

Knecht van schipper Pietrer Schos, van Ameland, dood neergevallen onder Eembrug, 07-04-1726

Dochter van Evertje Schut, 4 jaar verdronken 12-02-1808

Jacob, knecht op het schip van Andert Mus, aan de Eembrug verongelukt, 02-07-1783

Jacob, molenaar op de watermolen door een slag van de roed overleden op 02-03-1792

Vrouwspersoon onder Eemnes aangespoeld, 06-02-1750.

Dit is een onvolledig overzicht.

Tentoonstelling over Eemnesser schippersfamilies

Vanaf ± 1 november a.s. zal er gedurende een aantal maanden in onze Oudheidkamer een speciale tentoonstelling te bezichtigen zijn over de Eemnesser schippersfamilies en de haven.

Aan de hand van veel foto's wordt de historie van de families in beeld gebracht. Ook zullen er familie-overzichten zijn. Heel bijzonder is ook een maquette van het Eemnesser havengebied zoals dat er rond 1930 uitzag. Documenten en voorwerpen zullen meer vertellen gebied zoals dat er rond 1930 uitzag. Documenten en voorwerpen zullen meer vertellen over de historie van de haven.

De tentoonstelling in de Oudheidkamer is elke zaterdagmiddag te bezichtigen tussen 14.00 en 16.00 uur.
De toegang is gratis!

Wij zoeken nieuwe bestuursleden voor de HKE!

Het bestuur van de Historische Kring Eemnes is in het afgelopen jaar enigszins uitgedund door onder andere verhuizing en overlijden. Daarom is er op dit moment plaats voor enkele nieuwe bestuursleden. We zoeken mensen die interesse hebben voor de historie van Eemnes en die op een gemoedelijke manier kunnen samenwerken met de zittende bestuursleden, Speciale kennis en ervaring zijn niet noodzakelijk. Een beetje enthousiasme is nooit weg. Meld u eens aan en denkt u niet: dat zullen anderen wel doen!

200- HKE